



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 643/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obce Malé Ozorovce, Hlavná 108, Sečovce, zastúpenej advokátkou kanceláriou ATTORNEYS GROUP s. r. o., Kláry Jarunkovej 2, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Miroslav Ďurej, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 296/2013 z 29. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Malé Ozorovce o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2014 prostredníctvom telefaxu doručená sťažnosť obce Malé Ozorovce, Hlavná 108, Sečovce (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená písomným podaním doručeným 5. septembra 2014, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 296/2013 z 29. mája 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako navrhovateľka v konaní vedenom Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 251/2012 domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam identifikovaným v jej návrhu. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom zo 17. apríla 2013 tak, že návrh sťažovateľky zamietol. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je arbitrárne, nezodpovedajúce zneniu § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Sťažovateľka ďalej namieta, že krajský súd sa nevysporiadal s odvolacími dôvodmi a argumentáciou uvedenou v odvolaní, odôvodnenie rozhodnutia považuje za nedostatočné, a preto podľa názoru sťažovateľky napadnutý rozsudok porušuje jej označené práva. V konkrétnostiach sťažovateľka namieta, že *„z celého štvorstranového rozhodnutia porušovateľa sa tento k veci samej ako súd odvolací vyjadril v rozsahu 13-tich riadkov, pričom len odkázal na odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa. Sám porušovateľ vo vzťahu k skutočnostiam, uvádzaným sťažovateľom v odvolaní, neuviedol vlastne nič. Tým v zásade uprel právo sťažovateľa ako účastníka súdneho konania, poznať pohnútky porušovateľa ako odvolacieho súdu a vedieť, z akých presvedčivo vyložených dôvodov jeho odvolanie nepriniesla zvrat v konaní, a teda nemalo za následok zrušenie rozsudku okresného súdu. Cesta veľmi zjednodušeného prístupu k svojej úlohe porušovateľa ako súdu odvolacieho, ktorú v tomto konkrétnom prípade pri posudzovaní veci zvolil, je v príkrom rozpore s právom sťažovateľa na spravodlivý proces a poskytnutie súdnej ochrany.“*

Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa Obce Malé Ozorovce, so sídlom Hlavná 108,078 01 Sečovce, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Co/296/2013-138 zo dňa 29.05.2014 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Co/296/2013-138 zo dňa 29.05.2014 a zároveň prikazuje Krajskému súdu v Košiciach, aby vo veci č.k. 2Co/296/2013 začal opätovne konať do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 EUR, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť sťažovateľovi na bankový účet jeho právneho zástupcu, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Jadrom jej námietok je nesúhlas s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý je podľa sťažovateľky arbitrárny, porušujúci jej označené práva. Sťažovateľka teda namieta, že jej nebola poskytnutá súdna ochrana v kvalite požadovanej označeným článkom ústavy a dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a poukázal na jeho výstižné a presvedčivé odôvodnenie. Z uvedeného dôvodu krajský súd v súlade s § 219 ods. 2 OSP v odôvodnení svojho rozhodnutia len konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozsudku okresného súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na rekapituláciu relevantnej časti inak pomerne rozsiahleho odôvodnenia rozsudku okresného súdu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd uviedol:

„Na základe vykonaného dokazovania došiel k záveru, že v danom prípade žalobca sa domáha určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, ku ktorej je jeho vlastnícke právo v katastri nehnuteľnosti toho času deklarované a je zapísané ako výlučný vlastník tejto nehnuteľnosti na LV č. ... k.ú. Malé Ozorovce. Domáha sa teda, aby súd opätovne určil jeho vlastnícke právo k parc.č. ... s výmerou 1132 m² zapísané na LV č. ... k.ú. Malé Ozorovce titulom uznesenia Okresného súdu v Sečovciach, NcI 1407/46 zo dňa 26.6.1946, ktoré mu podľa neho zakladá vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Túto skutočnosť v konaní

vedenom na Okresnom súde v Trebišove pod č.k. 12C/1050/1994 nenamietal a nemal výhrady ani voči súdnemu rozhodnutiu, v ktorom za vlastníka súd určil právnych predchodcov žalovaných, resp. vyslovil, že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nich, a to po J. G. v podiele 4/8-iny a po A. G. v podiele 3/8-iny. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vzhľadom k tomu, že Obec Malé Ozorovce ako účastník konania sa voči nemu neodvolala. Tým mal súd prvého stupňa za to, že bola vyriešená otázka vlastníctva spornej nehnuteľnosti právoplatne, lebo súd v konaní ako predbežnú otázku túto skutočnosť vyriešil tak, že skonštatoval vydržanie vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalovaných, a preto rozhodol, že patrí do dedičstva po nich.

Vlastnícke právo žalobcu na LV č. ... k.ú. Malé Ozorovce je toho času zapísané na základe osvedčeníam vydržaní vlastníctva vydaného notárom JUDr. Ladislavom Leheňom dňa 22.6.1994 podľa zák. č. 293/92 Zb.

Súd prvého stupňa mal vzhľadom k tomu za to, že otázka vlastníctva k spornej nehnuteľnosti bola súdom právoplatne rozsúdená v r. 1999, kedy súd určil, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po právnych predchodcoch žalovaných. Nie je možné otázku vlastníctva spochybňovať a vnášať tak právnu neistotu do právoplatne rozsúdenej veci, a to ani v prípade, že žalobca na svoju obranu prednáša iné argumenty, resp. také skutočnosti, ktoré v inom konaní v minulosti neuplatnil.

Súd prvého stupňa je toho názoru, že aj keď v r. 1994 bolo predmetom konania určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľoch žalovaných a v tomto konaní sa rieši otázka určenia vlastníckeho práva žalobcu, ide vždy o tú istú nehnuteľnosť, teda existuje tu zhoda v predmete konania, aj keď účastníci konania nie sú celkom totožní. V r. 1994 účastníkmi konania boli žalovaná v 4. a 5. rade na jednej strane a Obec Malé Ozorovce na druhej strane a v tomto konaní je účastníkom konania obec a žalovaní, medzi ktorými sú žalované v 4. a 5. rade, ktorí vystupovali aj v konaní č.k. 12C/1050/1994, ale aj ostatní žalovaní ako právni nástupcovia J. a A. G., po ktorých vlastníctvo k tejto nehnuteľnosti zdedili. Poukázal aj na to, že účastníkom konania mal byť aj P. P., syn K. P., ktorého žalobca neoznačil za účastníka konania hoci ním mal byť. Ide o ďalší procesný nedostatok podmienky konania, pre ktorú by mohol súd konanie zastaviť.

Súd prvého stupňa ďalej konštatuje, že pokiaľ vlastnícke právo žalovaných v katastri nehnuteľností nebolo zapísané, došlo k pochybeniu zo strany Správy katastra Trebišov,

ktorá ich vlastnícke právo na základe osvedčenia o dedičstve odmietla zapísať, ale na druhej strane nesprávne zapísala vlastníctvo v prospech žalobcu, hoci u neho titulom je osvedčenie o vydržaní (oprávnenosti držby, pozn.), ktoré ho stavia iba do postavenia oprávneného držiteľa po dobu 10 rokov, ale nie do pozície vlastníka, preto pochybenie štátneho orgánu existuje a nemôžu za neho niesť zodpovednosť žalovaní, ktorí svoje vlastnícke právo doposiaľ zapísané nemajú.

Súd prvého stupňa sa nezaoberal otázkou vydržania vlastníckeho práva ani jedným z účastníkov konania, lebo mu neprislúcha v tomto konaní preskúmať právoplatné rozhodnutie súdu, v ktorom otázka vlastníctva bola právoplatne vyriešená. “

Podľa názoru ústavného súdu citovaná argumentácia okresného súdu, s ktorou sa stotožnil krajský súd v napadnutom rozsudku, je dostatočná a presvedčivá. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľka má na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie jej označených práv.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky týkajúce sa toho, že krajský súd podľa nej nereagoval na jej odvolacie námietky, ústavný súd poukazuje jednak na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorom krajský súd uviedol, že „*náležitým spôsobom vysporiadal aj so všetkými odvolacími námietkami vznesenými žalobcom v odvolaní*“, a následne konštatoval, že „*žalobca totiž v odvolaní nenamietal nič nové*“, a jednak na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a odôvodnenia rozsudku okresného súdu, na ktoré nemožno nazerať izolovane a ktoré podľa judikatúry tvorí jeden celok (II. ÚS 78/05), dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľky, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nevyhovel nároku sťažovateľky, a zároveň tým aj reagoval na jej námietky. Rozsudok krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil. Sťažovateľkin nesúhlas s obsahom rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Okresný súd, ako aj krajský súd založili svoje rozhodnutie na dôvode prekážky rozhodutej veci (právoplatným rozsudkom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C 1050/1994), pričom totožnosť veci bola zachovaná aj z hľadiska účastníkov konania, v ktorom bolo určené vlastnícke právo poručiteľa ako predpoklad dedenia. Terajší vlastníci sú univerzálni sukcesori svojho právneho predchodcu (poručiteľa, pozn.). Inými slovami, aj keď v konaní nevystupovali ako účastníci oni, ale ich právny predchodca, terajší vlastníci ako univerzálni právni nástupcovia vstúpili do ich práv. Čo sa týka totožnosti predmetu vlastníckeho práva (nehnutel'nosti), aj tento predpoklad totožnosti veci bol zachovaný, keďže v okolnostiach prípadu šlo o totožnú parcelu č. ... zapísanú na liste vlastníctva č. ... v katastrálnom území Malé Ozorovce. Vzhľadom na to, že sťažovateľka bola účastníkom konania aj vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 12 C 1050/1994, kde nenamietala skutočnosti, ktoré tvrdila v tomto napadnutom konaní, a rozsudok vo veci sp. zn. 12 C 1050/1994 nadobudol právoplatnosť, je vylúčené, aby tieto skutočnosti, ktoré namietala v napadnutom konaní, boli opätovne preskúmané

v posudzovanom konaní. Ústavný súd preto konštatuje, že miera interpretácie ustanovenia § 159 ods. 3 OSP upravujúceho prekážku rozhodnutej veci vo väzbe na rozhodujúce skutočnosti rešpektuje zmysel a účel tejto normy.

Vzhľadom na uvedený záver ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v súlade s limitmi základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd tak pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2014